

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 15 lipca 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.5.2019.HB

Pan
Jacek Szwagrzyk
Wójt Gminy
Gaworzycy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 4 – 5 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca kontroli oraz Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki – kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową Urzędu Gminy w Gaworzycach w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 kwietnia 2018 roku do dnia kontroli, tj. 4 kwietnia 2019 roku osobą odpowiedzialną za wykonywanie kontrolowanych zadań był Wójt Gminy – Jacek Szwagrzyk. Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaworzycach, zwany dalej „GOPS”, w siedzibie którego przeprowadzono czynności kontrolne.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 czerwca 2019 r. (data wpływu do DUW – 25.06.2019 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Uchwałą nr XXIX/181/2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. Rada Gminy Gaworzyce przyjęła do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaworzyce na lata 2014 – 2023. W Strategii były uwzględnione kierunki działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wskazuje się, iż w dokumencie nie określono harmonogramu działań, sposobu monitorowania realizacji założeń czy kwestii sprawozdawczości z realizacji Strategii.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W okresie objętym kontrolą w gminie Gaworzyce jednocześnie obowiązywały dwa dokumenty:

- 1) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 przyjęty uchwałą nr XXII/184/2017 Rady Gminy Gaworzyce z dnia 27 kwietnia 2017 r.,
- 2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2021 przyjęty uchwałą nr XXXVII/302/2018 Rady Gminy Gaworzyce z dnia 24 września 2018 r., w której nie zawarto informacji o utracie mocy prawnej uchwały nr XXII/184/2017.

W związku z powyższym wskazuje się na konieczność niezwłocznego uregulowania kwestii obowiązywania jednocześnie dwóch uchwał Rady Gminy dotyczących przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w pokrywających się czasokresach.

Celem głównym Programu przyjętego na lata 2018 – 2021 (wskazanego przez Kierownika jednostki jako praktycznie obowiązującego) jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Gaworzyce. Cele szczegółowe to:

- 1) Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”;
- 2) Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno – interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) Ochrona ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) Podniesienie skuteczności działań służb świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy.

6) Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Gaworzyce wobec zjawiska przemocy;

7) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

W ramach wdrażania Programu wyznaczono konkretne działania. Określono również przewidywane efekty i rezultaty działań, realizatorów i partnerów Programu, a także sposób monitorowania jego realizacji. W trakcie kontroli nie przedłożono żadnego dokumentu potwierdzającego realizację Programu, natomiast zebrane w toku czynności kontrolnych informacje potwierdziły podejmowanie przez realizatorów działań zaplanowanych w Programie.

Odnosząc się do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, gmina zobowiązana jest do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż Gmina Gaworzyce prawidłowo realizowała to zadanie.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy Rada Gminy Gaworzyce w dniu 29 grudnia 2015 r. podjęła uchwałę nr X/99/2015 w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (wcześniej obowiązywała uchwała nr VIII/46/2011 z dnia 30.09.2011 r.).

Zarządzeniem nr 75 z dnia 30 grudnia 2015 r. Wójt Gminy Gaworzyce powołał 11 - osobowy Zespół Interdyscyplinarny. W jego skład weszli przedstawiciele wszystkich podmiotów wskazanych w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy, z którymi Wójt zawarł porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W § 3 zarządzenia wskazano, iż organizację pracy Zespołu określa Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiący załącznik do zarządzenia. W Regulaminie szczegółowo określono: zadania Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonowanie Zespołu oraz grup roboczych, zwoływanie Zespołu i grup roboczych, postępowanie na rzecz osób, rodzin, grup i środowiska; dokumentację i monitorowanie prac Zespołu i grup roboczych. Należy tu nadmienić, iż norma zawarta w art. 9a ust. 15 ustawy, obowiązek kompleksowego uregulowania podstawowych zagadnień związanych ze sposobem funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego nakłada na radę gminy. Rada Gminy w Gaworzycach podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, w której winna doprecyzować regulacje ustawowe, zawarte w art. 9a ust. 7, ust. 10 – 14 ustawy, a więc określić w jaki sposób Zespół Interdyscyplinarny

będzie pracował. Określenie sposobu działania Zespołu Interdyscyplinarnego przez Wójta w w/w Regulaminie, nie znajduje uzasadnienia w normie kompetencyjnej zawartej w art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przytoczona bowiem norma wyraźnie wskazuje, iż rada gminy winna była określić takie regulacje w treści przedmiotowej uchwały (ewentualnie w regulaminie stanowiącym załącznik do uchwały). W związku z powyższym odstąpiono od oceny merytorycznej Regulaminu i wskazuje się na konieczność usunięcia dokumentu z obiegu prawnego.

Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego wybrano przewodniczącego Zespołu, zastępcę przewodniczącego i sekretarza. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego upoważnili przewodniczącego Zespołu do samodzielnego powoływania grup roboczych w indywidualnych przypadkach. Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli Wójtowi oświadczenia o zachowaniu poufności danych, których treść była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie objętym kontrolą odbywały się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, co potwierdzają znajdujące się w dokumentacji listy obecności. Do list obecności natomiast nie załączono protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego potwierdzających realizację ustawowych zadań Zespołu. Wskazane przez przewodniczącą „protokoły z posiedzeń Zespołu lub grupy roboczej” załączone do dokumentacji procedur „Niebieskie Karty” zawierały wyłącznie informacje dotyczące tych procedur. Wskazuje się na konieczność rozróżnienia dokumentacji potwierdzającej działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, o której mowa w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy, od dokumentacji prowadzonej przez grupy robocze realizujące procedurę „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach.

Na podstawie weryfikacji list obecności stwierdzono, iż nie wszyscy członkowie regularnie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. Wskazuje się zatem na konieczność zdyscyplinowania podmiotów w kwestii zapewnienia udziału swoich reprezentantów we wszystkich posiedzeniach Zespołu, zgodnie z zawartymi porozumieniami o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym.

W okresie objętym kontrolą do przewodniczącego Zespołu wpłynęło 9 wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w tym 1 została przekazana przez Zespół Interdyscyplinarny w Żukowicach w celu podjęcia działań w odniesieniu do sprawcy przemocy przebywającego na terenie Gaworzyc. W prowadzonych procedurach nie stwierdzono nieprawidłowości, jednakże zwrócono uwagę na konieczność rzetelnego dokumentowania realizacji zadań ujętych w planie pomocy przez członków grup roboczych.

Dwie kontrolowane procedury „Niebieskie Karty” miały status „zamknięta”, zakończenia procedury w jednym przypadku dokonano zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zwanego dalej „rozporządzeniem”. Zwrócono uwagę, iż druga procedura na dzień kontroli nie została jeszcze formalnie zakończona, ponieważ w dokumentacji znajdowała się tylko informacja grupy roboczej o zakończeniu procedury, winien być natomiast sporządzony protokół, podpisany przez przewodniczącego Zespołu i zawierający wymagane elementy, o których mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaworzycach oświadczył, że w przypadku konieczności zapewnienia schronienia osobie doznającej przemocy proponuje się pomoc w formie umieszczenia w niżej wymienionych placówkach całodobowej opieki, zabezpieczając jednocześnie dowóz:

- Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi w Głogowie, ul. Folwarczna 50,
- Dom Samotnych Matek z Dziećmi Stowarzyszenia MONAR w Ścinawie, ul. Mickiewicza,
- Dom dla Samotnej Matki z Dzieckiem w Legnicy, ul. Przemysłowa 5,
- Schronisko dla kobiet z dziećmi w Świdnicy, ul. Westerplatte 51,
- Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi w Zgorzelcu, ul. Parkowa 3.

Z żadną z w/w jednostek Gmina Gaworzycy nie zawarła stosownego porozumienia i uznaje się to za uchybienie, wskazując jednocześnie na konieczność opracowania procedur postępowania w tego typu przypadkach i formalne uregulowanie kwestii współpracy z innymi jednostkami w przypadku zaistnienia potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Tego rodzaju działania powinny również znaleźć odzwierciedlenie w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gaworzycach posiadają wiedzę na temat możliwości skierowania osoby dotkniętej przemocą w rodzinie do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Wałbrzychu przy ul. Ogrodowej 2a lub we Wrocławiu przy ul. Bora – Komorowskiego 31.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaworzycach posiada zaświadczenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 23 grudnia 2016 r. o zarejestrowaniu zbioru danych osobowych pod nazwą „Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Gaworzycach”.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stwierdzono nieprawidłowość:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny w Gaworzycach nie realizował zadań ustawowych.

W związku z powyższym wydaje się zalecenie pokontrolne:

- 1) Zobowiązać przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji i dokumentowania wszystkich zadań wynikających z ustawy.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **20 sierpnia 2019 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zdwilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

*Wzrost
kier*